

**Sprawozdanie finansowe
z wydatków budżetowych poniesionych w związku z referendum wojewódzkim
zarządzonym na dzień 20 maja 2007 r.**

Zgodnie z postanowieniami art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz.U. Nr 88, poz. 985 z późn. zm.) zwanej dalej ustawą, Zarząd Województwa Podlaskiego przedkłada sprawozdanie finansowe z wydatków budżetowych poniesionych w związku z referendum wojewódzkim zarządzonym na dzień 20 maja 2007 r. przez Osobę Pełniącą Funkcję Organów Samorządu Województwa Podlaskiego wraz z informacją nt jego przygotowania i przeprowadzenia.

W dniu 6 marca 2007 r. Zarząd Okręgowy PiS Okręg 24 – Białystok przekazał, zgodnie z art. 12 ustawy, Osobie Pełniącej Funkcję Organów Samorządu Województwa Podlaskiego zawiadomienie o zamiarze wystąpienia z inicjatywą przeprowadzenia na wniosek mieszkańców województwa podlaskiego referendum w sprawie przebiegu obwodnicy Augustowa.

Inicjator referendum w dniu 10 kwietnia br. przedłożył wniosek o przeprowadzenie referendum wraz z listą osób popierających tę inicjatywę. Przedmiotem referendum miało być udzielenie odpowiedzi na następujące pytanie:

Czy jest Pan/Pani za utrzymaniem lokalizacji przebiegu obwodnicy Augustowa w ciągu drogi krajowej S8, określonej w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego uchwalonym uchwałą nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003 r., zgodnie z projektem zatwierdzonym decyzją Wojewody Podlaskiego?

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje uchwałę w sprawie przeprowadzenia referendum, jeżeli wniosek mieszkańców spełnia wymogi ustawy oraz nie prowadzi do rozstrzygnięć sprzecznych z prawem; organ stanowiący jest związany treścią wniosku.

W związku z tym organ stanowiący województwa (Osoba Pełniąca Funkcję Organów) Samorządu – Sejmiku Województwa Podlaskiego) podejmując decyzję w sprawie zarządzenia referendum musiała rozstrzygnąć czy wniosek spełnia wymogi określone w cytowanym artykule.

W myśl postanowień ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.) samorząd województwa wykonuje zadania o charakterze wojewódzkim określone odrębnymi ustawami, w szczególności w zakresie zagospodarowania przestrzennego oraz dróg publicznych, a także określa strategię rozwoju województwa, uwzględniającą w szczególności takie cele jak kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego. Strategia rozwoju województwa zawiera między innymi określenie kierunków działań podejmowanych przez samorząd województwa dla osiągnięcia celów strategicznych polityki rozwoju województwa, listę projektów infrastrukturalnych o szczególnym znaczeniu dla osiągnięcia celów strategicznych rozwoju województwa. Samorząd województwa prowadzi politykę rozwoju województwa, na którą składa się w szczególności utrzymanie i rozbudowa infrastruktury społecznej i technicznej o znaczeniu wojewódzkim, racjonalne korzystanie z zasobów przyrody oraz kształtowanie środowiska naturalnego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. W tym celu Sejmik Województwa uchwała między innymi strategię rozwoju województwa oraz plan zagospodarowania przestrzennego. Plan zagospodarowania województwa podlega okresowej ocenie. Zarząd Województwa, co najmniej raz w czasie kadencji Sejmiku, dokonuje przeglądu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, opracowuje raport o jego stanie oraz sporządza ocenę realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, podlegającą

zaopiniowaniu przez wojewódzką komisję urbanistyczno-architektoniczną. Wynik tego przeglądu oraz raport jest przedstawiany Sejmikowi.

W tym miejscu należy odwołać się do zapisów art. 2 ust. 1 ustawy, w świetle której mieszkańcy jednostki samorządu terytorialnego są uprawnieni do wyrażenia w drodze głosowania swojej woli co do sposobu rozstrzygnięcia spraw dotyczących tej wspólnoty, mieszczącej się w zakresie zadań i kompetencji organów danej jednostki samorządu terytorialnego. Analiza wyżej zacytowanych przepisów ustawy o samorządzie województwa oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wyraźnie wskazuje, że sporządzanie i uchwalanie planów zagospodarowania przestrzennego jest zadaniem o charakterze publicznym, mającym na celu koordynację zamierzeń między innymi organizacyjnymi, infrastrukturalnymi, społecznymi oraz gospodarczymi na terenie województwa, spoczywających w kompetencji stosownych organów samorządu województwa. Uprawnione jest zatem twierdzenie, iż przedmiotem referendum wojewódzkiego mogą być rozstrzygnięcia w sprawach dotyczących wspólnoty samorządu województwa związanych z uchwalaniem i zmianą planu zagospodarowania przestrzennego województwa, gdyż mieszczą się one w zakresie zadań i kompetencji organów samorządu województwa.

Przyjmując zatem, że lokalizacja obwodnicy Augustowa jest w określony sposób uwzględniona w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego należało stwierdzić, że w przedmiotowym zakresie przedstawione pytanie nie budzi zastrzeżeń, a tym samym spełnione są warunki określone w art. 17 ust. 1 ustawy.

Kierując się ww przesłankami Osoba Pełniąca Funkcję Organów Samorządu Województwa Podlaskiego wydała zarządzenie Nr S/46/07 z dnia 13 kwietnia 2007 r. o przeprowadzeniu referendum wojewódzkiego w sprawie przebiegu obwodnicy Augustowa, wyznaczając termin referendum na dzień 20 maja 2007 r.. Zarządzenie zostało przekazane organowi nadzoru, tj. Wojewodzie Podlaskiemu oraz do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Z chwilą opublikowania zarządzenia rozpoczęła się kampania referendalna oraz przygotowania do przeprowadzenia po raz pierwszy w historii referendum wojewódzkiego.

W związku z nieprecyzyjnymi regulacjami ustawowymi rozstrzygnięcia wymagało między innymi kto uprawniony jest do powoływania powiatowych oraz obwodowych komisji do spraw referendum oraz kto ma prawo zgłaszać kandydatów do składu wojewódzkiej, powiatowych i obwodowych komisji do spraw referendum.

O ile kwestie te ustawodawca jednoznacznie określił w przypadku referendum w sprawie odwołania organu jednostki samorządu terytorialnego przed upływem kadencji to brak jest tego typu unormowań w przypadku zarządzenia referendum w innych sprawach. Konieczne zatem było wystąpienie do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Państwowej Komisji Wyborczej z prośbą o wyjaśnienie tych spraw.

Zarówno MSWiA jak i PKW podzieliły nasz pogląd co do braku regulacji ustawowych ww kwestii. Jednocześnie PKW wyraziła pogląd, że w przypadku referendum wojewódzkiego przeprowadzanego w sprawach innych niż odwołanie organu jednostki samorządu terytorialnego:

- 1) powiatowe komisje do spraw referendum powinny zostać powołane przez rady właściwych powiatów oraz miast na prawach powiatów,
- 2) obwodowe komisje do spraw referendum powinny zostać powołane przez wojewódzką komisję do spraw referendum.

Natomiast do ustalenia składu terytorialnych i obwodowych komisji do spraw referendum ma „(...) odpowiednie zastosowanie art. 50 ust. 1 ustawy. Pogląd ten uzasadnia m.in. brzmienie art. 62 ust. 1 zdanie drugie, które wskazuje, iż do powołania powiatowych komisji do spraw referendum (niezależnie od przedmiotu referendum) stosuje się odpowiednio art. 50 i 51 ustawy”.

Oznacza to, że do składu ww komisji powoływane są w równej liczbie osoby pisemnie wskazane przez organ wykonawczy danej jednostki oraz inicjatora referendum (art. 50 ust. 1).

Kierując się tymi zasadami Osoba Pełniąca Funkcję Organów Samorządu Województwa Podlaskiego, w celu powołania:

- 1) Wojewódzkiej Komisji do Spraw Referendum – wystąpiła z wnioskiem do wszystkich partii politycznych, które uzyskały mandat w Sejmiku Województwa Podlaskiego w wyborach październikowych oraz do Prezesa Sądu Okręgowego w Białymstoku i inicjatora referendum o zgłoszenie kandydatów do składu Komisji,
- 2) obwodowych komisji do spraw referendum – wystąpiła do wójtów (prezydentów miast i burmistrzów) oraz inicjatora referendum o zgłoszenie kandydatów do składu Komisji.

Ostatecznie powołano 8 osobowe składy komisji do spraw referendum, w których zgodnie z zasadami określonymi w art. 50 ust. 1 ustawy 50% miejsc przydzielono osobom zgłoszonym przez inicjatora referendum.

Podobna zasada obowiązywała w przypadku powiatowych komisji do spraw referendum powoływanych przez właściwe miejscowo rady powiatów.

W przewidzianym ustawowo terminie powołano:

- 1) Wojewódzką Komisję do Spraw Referendum
- 2) 14 powiatowych komisji do spraw referendum a w miastach na prawach powiatu 3 miejskie komisje do spraw referendum,
- 3) 807 obwodowych komisji do spraw referendum.

Ogółem powołano do składów ww komisji 6600 osób.

Komisje odpowiedzialne były za przeprowadzenie i ustalenie wyników referendum. Organizacyjno-techniczną obsługę komisji zapewniali właściwi miejscowo wójtowie (prezydenci miast, burmistrzowie), starostowie i Osoba Pełniąca Funkcję Organów Samorządu Województwa – Marszałka Województwa Podlaskiego.

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy koszty referendum pokrywane są z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, której dotyczy referendum.

W związku z tym w kwietniu br. dokonano zmiany budżetu polegającej na zwiększeniu dochodów własnych z przeznaczeniem 1.850.000 zł na sfinansowanie referendum. Do budżetu wprowadzone zostało nowe zadania:

Przeprowadzenie referendum lokalnego dotyczącego obwodnicy Augustowa			
Dział	Rozdział	§	
750	75053	2310	1 357 740
		2320	34 000
		3030	2 070
		4010	80 000
		4110	13 784
		4120	1 960

		4170	86 900
		4210	40 000
		4300	213 546
		4410	10 000
		4740	10 000
			1 850 000

Ponad 75% tej kwoty, tj. 1.391.740 zł, przekazano w formie dotacji gminom oraz powiatom na pokrycie kosztów referendum ponoszonych przez te jednostki. Podstawą do przekazania tych środków były umowy zawarte pomiędzy Województwem Podlaskim a tymi jednostkami. Na ich podstawie 118 gmin otrzymało łącznie 1.357.740 zł.

Zgodnie z warunkami umowy środki te były przeznaczone na:

- 1) zryczałtowane diety członków obwodowych komisji do spraw referendum – 1125 zł dla każdej 8 osobowej komisji – łącznie 907.875 zł,
- 2) sporządzenie spisów wyborców – każda gmina na realizację tego zadania otrzymała średnio kwotę stanowiącą równowartość iloczynu liczby osób uprawnionych do głosowania w danej gminie x 10 gr od pozycji spisu – łącznie 104.652 zł,
- 3) druk i plakatowanie obwieszczeń o podziale gminy na obwody głosowania – każda gmina otrzymała na realizację tego zadania średnio kwotę stanowiącą równowartość iloczynu liczby obwodów x 10 obwieszczeń na obwód x 1,8 zł koszt jednego obwieszczenia – łącznie – 20.503 zł
- 4) pozostałe wydatki związane z przeprowadzeniem referendum, w tym wydatki kancelaryjne obwodowych komisji do spraw referendum, uzupełnienie wyposażenia siedzib komisji, obsługę techniczno-organizacyjną komisji oraz wydatki na transport – gmina otrzymała na ten cel średnio po 350 zł na każdy obwód (dodatkowo gminy, które musiały dokonać podziału jednego pomieszczenia w celu zorganizowania w nim zarówno lokalu głosowania w referendum jak i lokalu wyborczego otrzymały z tego tytułu dodatkowe środki) – łącznie 308.210 zł,

Dodatkowo gminy, które musiały wynająć lokal na siedzibę obwodowej komisji do spraw referendum otrzymały na ten cel po 500 zł – łącznie 16.500 zł,

Zgodnie z warunkami umowy gminy zobowiązane były rozliczyć się z przyznanej dotacji do dnia 20 czerwca 2007 r. i zwrócić niewykorzystane środki.

Podobne umowy zostały zawarte z 14 powiatami i 3 miastami na prawach powiatu, którym przekazano łącznie 34.000 zł na sfinansowanie obsługi 14 powiatowych i 3 miejskich komisji do spraw referendum.

Każdy powiat otrzymał 2000 zł, w tym:

- 1) 1670 zł na diety dla członków powiatowej (miejskiej) komisji do spraw referendum,
- 2) 330 zł na obsługę powiatowej komisji do spraw referendum.

Również i w tym przypadku przyznane kwoty podlegały rozliczeniu – stosowne sprawozdania powiaty zobowiązane były przedłożyć do dnia 20 czerwca 2007 r.

Natomiast kwotę 458.260 zł pozostawiono w dyspozycji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego z przeznaczeniem na sfinansowanie wydatków związanych z organizacją i przeprowadzeniem referendum.

Łączny koszt referendum wyniósł **1.594.301,52** zł, tj. 86,18% zaplanowanej kwoty, w tym:

- 1) gminy wydały ogółem **1.335.930,71** zł, tj. 98,39% przyznanej dotacji,
- 2) powiaty i miasta na prawach powiatów wydały ogółem **33.772,45** zł, tj. 99,33% przyznanej dotacji
- 3) Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego wydał ogółem **224.598,36** zł, tj. 49,01% zaplanowanych środków, w tym

Dział	Rozdział	§	PLAN	WYKONANIE
750	75053	3030	2 070,00	1 670,00
		4010	80 000,00	46 600,00
		4110	13 784,00	8 010,54
		4120	1 960,00	1 141,70
		4170	86 900,00	83 900,00
		4210	40 000,00	12 779,62
		4300	213 546,00	59 184,92
		4410	10 000,00	8 295,62
		4740	10 000,00	3 015,96
			458 260,00	224 598,36

Wyżej wymienione środki zostały wydane między innymi na:

- 1) wypłatę diet członkom Wojewódzkiej Komisji do Spraw Referendum – 1.670 zł,
- 2) druk kart do głosowania oraz obwieszczeń – 27.076 zł,
- 3) zakup na potrzeby obwodowych komisji do spraw referendum urn do głosowania oraz osłon zapewniających tajność głosowania – 10.439,78 zł,
- 4) publikację ogłoszeń referendalnych oraz materiałów informacyjnych w środkach masowego przekazu – 20.995,76 zł,
- 5) zakup materiałów biurowych, w tym papieru, tonerów, segregatorów, kopert oraz innych materiałów związanych z obsługą Wojewódzkiej Komisji do Spraw Referendum a także niezbędnych do elektronicznego ustalenia wyników głosowania – 16.568,96 zł,
- 6) sfinansowanie szkoleń członków obwodowych i powiatowych komisji do spraw referendum – 83.900 zł (*szkolenia przeprowadzili pracownicy urzędów gmin oraz powiatów, z którymi zawarte zostały stosowne umowy zlecenia, osoby te jednocześnie były odpowiedzialne za skoordynowanie przyjęcia w gminach protokołów wyników głosowania i dostarczenie ich do siedzib powiatowych komisji do spraw referendum*)
- 7) delegacje i zwrot kosztów z tytułu wykorzystywania przez pracowników Urzędu samochodów prywatnych w związku z wykonywaniem przez nich zadań referendalnych (*rozwożenie materiałów referendalnych oraz odbiór protokołów głosowania z powiatów*) – 8.295,62 zł,
- 8) sfinansowanie nagród przyznanych pracownikom Urzędu za sprawne organizacyjno-techniczne przygotowanie i przeprowadzenie referendum – 46.600 zł (plus pochodne).

W referendum wzięło udział 204.751 osób, tj. **21,56%** uprawnionych do głosowania, w tym 92,44% głosów ważnych oddano na TAK i 7,56% głosów ważnych oddano na NIE.

Zgodnie z art. 55 ust.1 ustawy referendum jest ważne, jeżeli wzięło w nim udział co najmniej 30% uprawnionych do głosowania. W związku z tym, że w referendum wzięło udział 21,56% uprawnionych, tym samym referendum jest nieważne.